

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Foruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
N P 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 0000041693
Nr i-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

++ fot. (brak)

AK
okw. t. d. s.
obw. Opoczno

LUJWISIAK Maria
2 d. Sadło
ps. "Marta"

4148/155

++
SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — LUDWISIAK Maria

z d. Sadto

ps. „Marta”

I/1. Relacja ✓ k. 1, 5-1

T. 4148/WSK

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 1

VI. Fotografie —

I/1 Relacja

- życiorys sporządzony przez H. Kajł-Ludwisiak (córka), mps,
k.l. s.l

I/1/1

Krótki życiorys 'Marty' Marianny /Marii/ Ludwisiak.

Urodzona w Kaliszu dn 29 stycznia 1897 r, córka Antoniego Sadło i Marii z domu Kamińskiej, w rodzinie wielodzietnej - 7 sióstr i 2 braci, jako najstarsza córka. Po śmierci matki w 1931 r. matkowała rodzeństwu. Rodzina przeprowadziła się do Łodzi.

W czasie pierwszej wojny światowej pracowała jako pielęgniarka w szpitalach polowych, między innymi w Żółkiewce, Staszowie i innych miejscowościach. Obsługując chorych na dur brzuszny zaraziła się sama i w ciężkim stanie została hospitalizowana, po czym jako rekonwalescentka zwolniona do domu.

W r 1926 wyszła za mąż za Józefa Ludwisiaka, syna Michała i Ludwiki z d. Szymańskiej. W latach 1932 - 39 razem z mężem pracowali w Powszechnej Spółdzielni Spożywców, prowadząc na Osiedlu Mątwiłka Mireckiego przy ul Srebrzyńskiej sklep.

✓ W styczniu 1940 r wraz z córką Haliną została wysiedlona z mieszkania i po 6 tygodniowym pobycie w obozie przejściowym w Łodzi przy ul. Łąkowej wywieziona transportem do Generalnej Guberni, do osady Białaczów, gdzie przebywały do końca działań wojennych. Mąż w tym czasie przebywał jako jeńiec wojenny w stalagu VI A.

✓ W 1943r w Placówce Białaczów AK została zaprzysiężona, przyjmując pseudonim 'Marta'. Uznanie jej kwalifikacje z okresu I wojny światowej polecono współorganizować służbę sanitarną na terenie Placówki. Między innymi do jej zadań należało przyuczenie dziewcząt do pełnienia obowiązków sanitariuszek /odbywało się to w jej mieszkaniu/, zdobywanie potrzebnych sprzętów i materiałów do organizowanego szpitalika polowego, a kiedy już powstał kierowanie pracą, wyznaczanie dyżurów, opieka pielęgniacyjna, wydawanie medykamentów, dozоровanie prac codziennych itp jak również, zlecono jej prowadzenie Kuchni RGO, obiady z której stanowiły podstawowe wyżywienie chorych i rannych żołnierzy w szpitaliku. Była w stałym kontakcie z lekarzami i kierownictwem Placówki.

Świadczyła wiele różnorodnych posług potrzebującym, bez względu na to, kim byli. Jeśli mogła w czymś pomóc, nigdy nie odmawiała, nawet swoim i rodziny kosztem. Była niezwykle uspołeczniona. Np leczyła rannego w nogę konia postrzelonego w akcji partyzanckiej, w swoim jednoizbowym mieszkaniu leczyła gorączkującego na wsawicę chłopca z lasu, gościła rodziny przyjeżdżających na widzenie^z będącymi w partyzance synami, przyjęła pod swój dach Jana Awsiukiewicza ps. Bydz przywiezionego po leczeniu w szpitalu w Końskich, uczyła gospodynie wiejskie kroju i szycia, udzielała rad gospodarczych, doglądała chorych sąsiadów. Tego rodzaju posługi sąsiadom świadczyła do końca swego życia. Uśmiechem i szklanką herbaty witała gości. Otwartość na drugiego człowieka była jej cechą dominującą. Swą postawą zyskała sobie życzliwość i uznanie ludzi. Ci, którzy doświadczyli z jej strony pomocy, serdeczności, wyrozumiałości, czerpali z jej mądrości życiowej do końca życia okazywali pamięć i wdzięczność. Po prostu - była dobrym człowiekiem, matką, babcią, patriotką, Polką.

Zmarła w pełni sił psychicznych i fizycznych, potrącona przez samochód na przejściu dla pieszych dnia 7 grudnia 1984r.

Halina Kajl-Ludwisiak

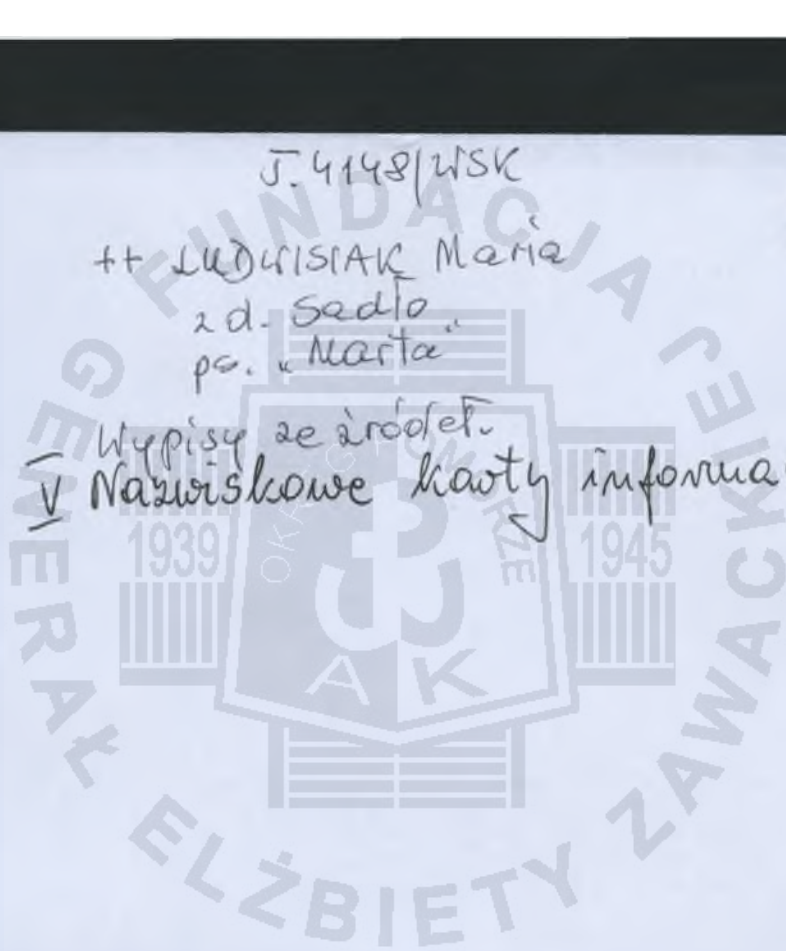
Halina Kajl-Ludwisiak

J. 4148/WSK

AK
dur. Łódź
Obw. Opawo

++ LUDWISIAK Maria
zd. Sędla
ps. «Marta»

Wypisy ze źródeł.
V Nazwiskowe karty informacyjne - 1

i

J. 4148/WSK

AK
dir. Łódź
obit. Opoczno

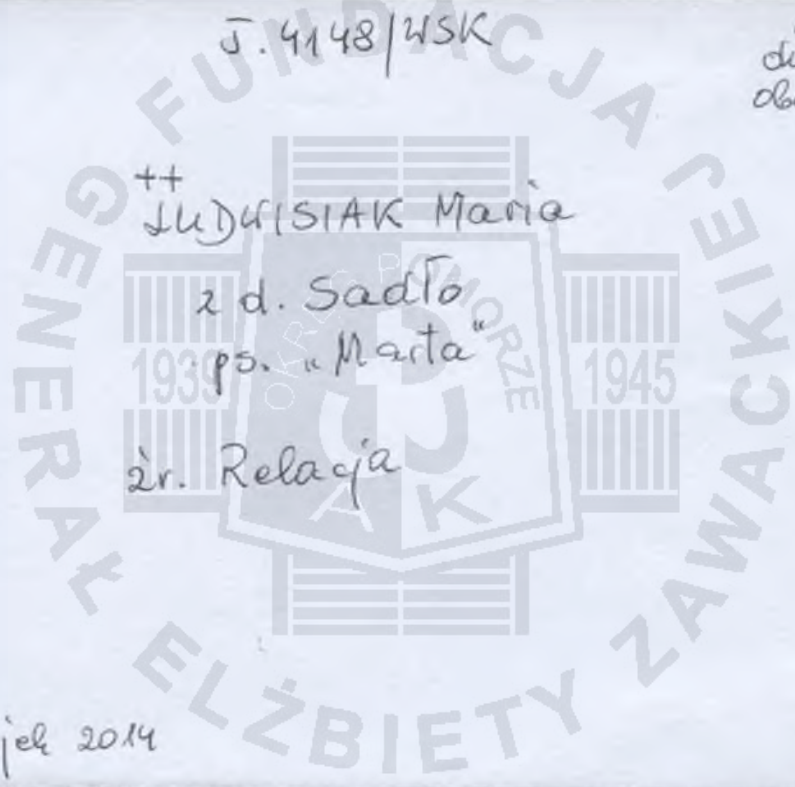
++
LUDWISIAK Maria

z d. Sadła

1939 ps. "Marta"

źr. Relacja

B. Rojek 2014

LUDWISIAK Maria

